

VENSTRE

Hallstein Bjercke

1. kandidat

Marit Veia

2. kandidat

• Oslo Venstres

Program

for bystyret 2023 – 2027

Kjære velger,

Som Oslos liberale parti kjemper vi for å gi hvert enkelt menneske størst mulig frihet, samtidig som vi tar vare på naturen og hverandre. Vår visjon er en grønnere, friere og rausere by. Det er utgangspunktet for dette programmet.

Vi skal gjøre Oslo til en foregangsby i klima- og miljøpolitikken.

Da må det bli enklere og billigere å ta miljøvennlige valg i hverdagen. Derfor vil Venstre habilligere og bedre kollektivtransport, og gjøre byen tryggere og mer tilgjengelig for syklistene og gående. Samtidig skal vi stanse nedbyggingen av natur, og ta vare på Marka, parkene, elvene og Oslofjorden.

Det skal være trygt og godt å vokse opp i Oslo.

Som liberale er vi opptatt av å gi barn og unge en utdanning og oppvekst som skaper like muligheter for alle. Venstre satser på skolen fordi kunnskap er nøkkelen til å løse utfordringene vi står overfor og utjevne sosiale forskjeller. Slik danner vi grunnlaget for at folk kan leve frie og gode liv.

Noe av det beste med Oslo er at vi har kultur for enhver smak, sjarmerende butikker og kulturbygg i verdensklasse, store smaksopplevelser og små nabolagskafeer, brennende idrettsglede og steder å nyte roen.

Derfor heier vi på ildsjeler som beriker byen, på et fritt og mangfoldig kulturliv og på dem som vil skape en arbeidsplass for seg selv og noen til. Vi vet at Oslo blir best når alle gode krefter bidrar og kommunen spiller på lag med næringslivet, frivilligheten og innbyggerne.

Oslo skal være en raus og inkluderende by med plass til alle, uavhengig av bakgrunn, legning, livssyn, kjønn, alder, funksjonsevne og livssituasjon.

Derfor er Venstre opptatt av å stå opp for de som trenger det mest. Vi skal bekjempe fattigdom og rasisme, og stille opp for sårbare grupper som i altfor lang tid har blitt møtt av det offentlige med moralisme og stengte dører.

I en tid der liberale verdier er under stort press, både i Norge og i resten av verden, trengs et parti som står opp for frihet og fellesskap, mot enkle populistiske løsninger.

Når du velger Venstre er du med på å støtte opp om de liberale verdiene.

Vi håper du vil bli med på laget.

Godt valg!

Innhold

Klima og miljø	5	Frivillighetshovedstaden	28
En klimavennlig hovedstad	5	Friluftsliv i byen	28
Grønt og sirkulært hverdagsliv	6	Idrettsglede for alle	29
En klimatilpasset by	7	Idrettsanlegg	30
Mer natur i byen	7	Helse	31
Ren og levende Oslofjord	8	Sykehus	31
Byutvikling	10	Helsetjenester tilpasset folk	31
En grønn by med plass til alle	10	Bedre psykisk helsehjelp	32
Nye byutviklingsområder	11	Human ruspolitikk	32
Boliger for alle	12	Trygg fødsels- og barselomsorg	33
Gode og levende nabolag	13	Seksuell og reproduktiv helse	34
Grønn transport	14	Fremtidens eldreomsorg	34
Gå- og sykkelbyen Oslo	14	Sosial, trygghet og mangfold	35
Kollektivtransport	15	En fordomsfri sosialpolitikk	35
En miljøvennlig bilpolitikk	16	Asyl og integrering	36
Utdanning og oppvekst	18	Mangfold, rasisme og diskriminering	37
Barnehage	18	Velferd og arbeid	37
Barneskole	20	Kommunale botilbud	38
Aktivitetsskolen	20	En trygg by	39
Ungdomsskolen	20	Næring, arbeid og skatt	39
Videregående opplæring	21	Næringsbyen Oslo	40
Yrkesfag	22	Et levende uteliv	41
Lærerne	22	Skatt og avgift	41
Skolehelsetjenesten	23	En moderne kommune	42
Læringsmiljø	24	En effektiv og tilgjengelig kommune	42
Studenter	24	Åpenhet og demokrati	43
Barnevernet	25		
Oppvekst og nærmiljø	25		
Kultur, idrett og friluftsliv	26		
En kulturby i verdensklasse	26		

1. Klima og miljø

Verden står midt i en klima- og naturkrise. Venstre vil at Oslo skal være en nasjonal og internasjonal pådriver for gjennomføring av klimakutt som monner, og en by som tar vare på natur og dyreliv. Oslo må gå foran og vise at grønn omstilling er mulig, uten at det går på bekostning av innbyggernes livskvalitet eller frihet.

En klimavennlig hovedstad

Oslo må være en nullutslippsby innen 2030. Transport, avfall og bygg og anlegg står for nesten alle utslipp i Oslo. Hovedinnsatsen må derfor legges her.

Bevaring, restaurering og re-etablering av natur er avgjørende klimatiltak. Det bidrar til reduserte utslipp og gjør oss bedre rustet til å håndtere klimaendringene.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Jobbe for at all transport i Oslo skal bli utslippsfri innen 2030.
- ✓ Redusere biltrafikken med en tredjedel innen 2030, og kun

tillate nysalg av nullutslippsbiler fra 2025.

- ✓ Bygge ut flere og utvide eksisterende miljøvennlige jernvarmenett for oppvarming.
- ✓ At det stilles strenge klima- og miljøkrav når nye større utbyggingsområder planlegges.
- ✓ At byggeplasser i kommunen blir utslippsfrie.
- ✓ At kommunale bygg som hovedregel ikke skal rives i forbindelse med rehabilitering, for å redusere utslipp knyttet til riving, materialer og transport.
- ✓ Stille krav til ombruk og gjenbruk av materialer i alle kommunale byggeprosjekter.
- ✓ Fullføre karbonfangstanlegget på Klemetsrud og vurdere karbonfangst for avfallsanlegget på Haraldrud.
- ✓ Stille krav om ren energi-produksjon og vegetasjon på tak og fasader i nye større bygg og lage incentiver for dette for eksisterende bygg, for å bidra til klimatilpasning og økt biologisk mangfold.
- ✓ Bygge ut kombinasjonsanlegg for hurtiglading av elbiler- og båter langs Oslofjorden, for å sikre lønnsomhet også utenfor båtsesongen.
- ✓ Stille krav om landstrøm til alle cruiseskip og ferger som ankommer Oslo, og jerne cruiseterminalen fra sentrum.
- ✓ Øke produksjonen av fornybar energi i Oslo-området, blant

annet ved å legge til rette for økt bruk av solceller på tak.

- ✓ Gjøre det enklere å selge strøm fra solceller og annen lokal produsert energi til nettet.
- ✓ Investere i tiltak som reduserer strømforbruket i offentlige bygg.
- ✓ Innføre fratrekk i eiendoms-skatten for klima- og miljø-vennlige bygg.

Grønt og sirkulært hverdagsliv

Å ta vare på miljøet handler om å ta ansvar, men det handler også om å gjøre Oslo til en bedre by å bo i. En grønn by, der det er enkelt og billig å leve miljøvennlig, legger grunnlaget for en god by å bo i. Å gå, sykle og å reise kollektivt skal alltid være det rimeligste og beste alternativet.

Nordmenn ligger på verdens-toppen i forbruk per innbygger. For å redusere belastningen som følge av forbruk og avfall, må vi legge til rette for økt gjenbruk av materialer og deling av ressursene.

Venstre vil derfor gjøre det enklere og mer attraktivt å dele, gjenbruke, ombruke og resirkulere.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Prioritere fotgjengere, sykkel og kollektivtransport foran privatbilisme.
- ✓ Sørge for at alle har en park

eller et grøntområde i gang-avstand fra sin bolig.

- ✓ Gjøre det enklere for Oslo-folk å sortere og resirkulere avfall, blant annet ved å utvide åpningstidene ved gjen-bruksstasjonene og sikre et bedre tilbud for innsamling, gjenbruk og gjenvinning av tekstilavfall.
- ✓ Sikre friheten til å velge fullverdige veganske og vegetariske alternativer i kommunens kantiner og institusjoner.
- ✓ Gjøre bildelingsordninger mer tilgjengelig med flere reserverte parkeringsplasser og flere ladeplasser.
- ✓ Innføre flere effektive tiltak for å redusere svevestøv, blant annet fra vedfyring og piggdekk.
- ✓ Utvide og tilgjengeliggjøre Oslo kommunes støtte-ordninger for klimatiltak og energi- sparing i borettslag, sameier og næringsbygg.
- ✓ Stille krav om at næringslivet kildesorterer alt avfall.
- ✓ Få slutt på overfylte søppel-dunker ved å erstatte dem med smartere og mer innovative søppelkasser.
- ✓ Stille krav om at kommunale virksomheter alltid skal vurdere gjenbruk ved anskaffelse av materiell.
- ✓ Samarbeide med lokalt næringsliv om å utvikle nye løsninger for bruk av over-skuddsenergi og biprodukter til nye næringer.

- ✓ Lage en gjenbruksstrategi, som legger til rette for at kommuner kan velge brukt fremfor nytt i alle anskaffelser der det er mulig.
- ✓ Støtte opp om låne- og delingsordninger for håndverksmaskiner, turutstyr og liknende etter modell fra BUA-ordningen.
- ✓ Samarbeide med staten for å gjøre det enklere å gjenbruke og reparere, blant annet ved å jobbe for å redusere moms på reparasjon.
- ✓ Gjøre Oslo til forsøksby for erstatning av engangsartikler med gjenbruksløsninger, blant annet til take-away.
- ✓ Bidra til at det kommer på plass en velfungerende ordning for ombruk av bygningsmaterialer i Oslo-regionen.

En klimatilpasset by

Selv i en verden som når utslippsmålene i Parisavtalen, vil vi oppleve klimaendringer. Allerede nå opplever vi kortere vintre og mer ekstremvær. Derfor må Oslo tilpasses et hardere klima.

De mest effektive tiltakene er å gi mer plass til grøntområder og å åpne flere vannveier. En grønn by forberedt på klimaendringer er god å bo i, gir rom til biologisk mangfold, beskytter mot flom, renser luften og regulerer lokalklima.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Reetablere, restaurere og etablere mer natur i hele byen for å kutte utslipp, ta vare på det biologiske mangfoldet og styrke beredskapen mot ekstremvær.
- ✓ Styrke overvannsstrategien og øke tempoet i gjenåpningen av elver og bekker som er lagt i rør.
- ✓ Innføre en støtteordning for etablering av grønne tak og vegger på eksisterende bygg og for naturdekke i bakgårder i borettslag og sameier.
- ✓ Åpne for hurtig omregulering av gateareal og parkeringsplasser for å gi plass til fortaushager og mikroparker.
- ✓ Kartlegge arealer som ligger brakk for å restaurere og reetablere mer natur.

Mer natur i byen

Naturmangfoldet på jorda er under voldsomt press, og tap av natur bidrar til økte klimagassutslipp. Den viktigste årsaken er at natur må vike for bygninger og vei. Natur beskytter oss mot konsekvensene av klimaendringer og ekstremvær. Vi er helt avhengige av naturen for å få rent vann, ren luft og stabil matproduksjon.

Oslo Venstre vil derfor stanse nedbyggingen av naturen. Dette vil gi oss mer natur i byen, ta vare på naturmangfold og reetablere natur som er blitt ødelagt.

Oslo Venstre vil:

- ✓ La naturen få være i fred ved at all ny byutvikling foregår i allerede bebygd areal.
- ✓ Bevare Markagrensa.
- ✓ Innføre en Parkagrense etter modell av Markagrensa for å gi parker, grøntområder og annen natur i byen et sterkere vern.
- ✓ Etablere nasjonalpark i Østmarka.
- ✓ Etablere flere "parkgater" i indre og ytre by, der asfalt og betong omgjøres til mikroparker med trær og natur.
- ✓ Stille krav om at alle nye byutviklingsprosjekter bidrar til at Oslo får mer natur og grøntområder.
- ✓ Opprette flere vernede soner i Marka og sikre at all skogsdrift i Marka skjer på en skånsom måte, for å fremme biologisk mangfold og beskytte sårbare økosystemer mot flatehogst.
- ✓ Tilrettelegge for et mangfoldig aktivitets- og friluftsliv i Marka.
- ✓ Bevare ulv i hele ulvesonen, inkludert i Marka, for å være med på å sikre en levedyktig, sunn ulvestamme i Norge.
- ✓ Fjerne miljøgifter på gamle industritomter.
- ✓ Styrke vernet av trær, plante flere trær og stille krav om at utbyggere planter flere trær når nye bygg oppføres, og at stedsegnete arter i større grad brukes.
- ✓ Oppgradere og bevare by-

ens parker, grøntområder og 100-meterskoger slik at de blir mer attraktive og for å styrke biologisk mangfold.

- ✓ Styrke vernesonen rundt Østensjøvannet naturreservat, og arbeide for etablering av bynasjonalpark på eksisterende naturområder ved Maridalen, Akerselva miljøpark, Bygdøy, Hovedøya, Ekebergskrenten, Alna miljøpark og Østensjøvannet.
- ✓ Legge til rette for mer urbant landbruk.
- ✓ Redusere bruken av veisalt, særlig i områder der det skader trær og planter, og etablere flere fortau med varme i bakken i de mest brukte bygatene.
- ✓ Aktivt bekjempe etablering og spredning av svartelistede planter, som blant annet kanadagullris og kjempebjørnekjeks.
- ✓ Ta vare på og tilgjengeliggjøre byens parselhager, kolonihager og skolehager.

Ren og levende Oslofjord

I løpet av de siste 30 årene har Oslofjorden endret seg dramatisk. Fra å være en fjord full av fisk og sjøfugl, har bestandene av nøkkelarter som torsk og hummer gått ned med over 90 prosent. Heldigvis er det ikke for sent å snu utviklingen, men det krever en storstilt og koordinert redningsaksjon.

Venstre vil at Oslo skal gå foran i arbeidet med å ta vare på Oslofjorden, slik at også fremtidige generasjoner får oppleve en levende og frisk fjord.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Øke rensegraden på Oslos avløpsvann og kloakk.
- ✓ Drastisk redusere Oslos bidrag til forurensing av Oslofjorden og arbeide for fosfor- og nitrogengjenvinning langs hele fjorden.
- ✓ Kutte tilførselen av plast og annen forsøpling til Oslofjorden, blant annet ved mindre bruk av plast og engangsartikler.
- ✓ Innføre større vernesoner i Oslos del av Oslofjorden der all fangst og fiske er forbudt frem til et sunt liv i fjorden er gjenopprettet.
- ✓ Jobbe for et forbud mot bunntråling i Oslofjorden for å redusere den totale belastningen på det marine økosystemet.
- ✓ Gjennomføre piloter for å styrke livet på havbunnen, med bygging av rev og ålegrasenger i indre Oslofjord.
- ✓ Innføre forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter i sjøen senest i 2023 og anlegge flere mottaksanlegg for septik fra fritidsbåter.
- ✓ Stille krav til småbåthavnene om å kutte all tilførsel av forurensing og plast til fjorden.

- ✓ Etablere et eget Oslofjord-prosjekt, som skal koordinere kommunens innsats og samarbeid med andre Oslofjord-kommuner.
- ✓ Gi folk bedre tilgang til fjorden og øyene som friområder.
- ✓ Legge bedre til rette for mer bading og vannaktivitet langs fjorden i hele byen.
- ✓ Legge til rette for båtdelings-tjenester

2. By- utvikling

Oslo skal være en mangfoldig by med ulike kvaliteter, gode boliger og trygge nabolag. Alle skal ha tilgang og nærhet til grøntarealer, kultur-, service- og tjenestetilbud og et attraktivt og klimavennlig transportsystem. Vi skal skape et nullutslippssamfunn gjennom en målrettet og helhetlig byutvikling, der vi tar vare på naturen, fjorden og byens blågrønne preg.

En grønn by med plass til alle

Oslo trenger flere ulike boligtyper over hele byen, og vi må stille strenge kvalitetskrav både til bolig og uteareal. Vi ønsker oss en 10-minuttersby, der innbyggere har hverdagstjenester, som skoler, barnehager, parker og fritidstilbud innenfor ti minutters gange. Slik kan Oslo bli en enda bedre by å bo i, men mindre sosial ulikhet, både mellom ulike deler av byen og mellom generasjoner.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Tilstrebe at alle skal ha tilgang til grøntareal og hverdagstjenester, som butikker, barnehager, skoler og andre kommunale tilbud maksimalt

- ✓ 10 minutters gange fra der de bor.
Bevare Markagrensa og etablere Parkagrensa, som beskytter og bevarer grønne områder i byen.
- ✓ Styrke tilgang til områder med natur, idrettstilbud og anlegg for rekreasjon og breddeidrett, blant annet med en folkepark i Bestumkilen.
- ✓ At alle områder som utvikles skal bidra til at Oslo får mer natur og grøntområder.
- ✓ Sikre variasjon i boligtyper over hele byen, slik at det finnes boliger som dekker ulike folks behov, blant annet gjennom å tillate flere små leiligheter i vest og kreve flere store leiligheter i øst.
- ✓ Bygge flere boliger blant annet gjennom fortetting ved knutepunkter og transformasjon fra industri- til boligområder.
- ✓ Sikre at alle barn som vokser opp i Oslo får plass i gode barnehager og skoler med gode uteareal i trygg gangavstand.
- ✓ Styrke attraktiviteten og bedre bokvaliteten i hele byen, blant annet gjennom å fjerne barrierer som trafikk, høyspentledninger og industri- og logistikkbygg.
- ✓ At det offentlige rom utformes menneskevennlig og universelt, med beplantning, gode bymøbler og muligheter for aktivitet.
- ✓ Redusere lysforurensing i

- ✓ Oslo, blant annet gjennom krav ved regulerings- og oppgraderingsarbeid.
- ✓ Ivareta strøkskarakter og mangfold, samt kreve menneskevennlig byutvikling.
- ✓ Ta tomme kommunale bygg i bruk, og sørge for at bygg som er eid av Oslo kommune blir utnyttet til det beste for innbyggerne, enten ved at de utvikles av kommunen eller selges.

Nye byutviklingsområder

Mange ønsker å bo i Oslo, og byen trenger flere boliger for å dempe prispresset. Mange byområder har et stort potensial for utvikling, uten at det går ut over natur eller vernehensyn.

Venstre ønsker å prioritere byutvikling i områder tilknyttet kollektivknutepunktene og gamle industri- og havneområder. På denne måten kan byen utvikles, uten at det øker transportbehovet og uten at det går på bekostning av naturområder.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Ha nye boligområder med kvartalsstruktur med romslige bakgårder og tett-lav bebyggelse.
- ✓ Gi insentiver til bygg med betydelige klima- og miljøgevinster med lavere byggesaksgebyrer og prioritert

i reguleringsarbeidet.

- ✓ Sørge for at det tidlig utvikles god kollektivdekning i nye utviklingsområder, og at gående, syklende og kollektivtransport blir prioritert.
- ✓ Sørge for at etablering av skoler, barnehager, grøntområder og andre sosiale tilbud sikres tidlig i prosjektutviklingen av nye byutviklingsområder.
- ✓ Forenkle regulering på mindre tomter i den tette byen og tilrettelegge bedre for skånsomme onfill-prosjekter og loftsutbygginger.
- ✓ Sørge for at Filipstad blir et levende byområde med ulike typer boliger, tilgjengelige og attraktive offentlige byrom og et variert handels-, service- og tjenestetilbud.
- ✓ Samarbeide med grunneiere, næringsliv og innbyggere om økt byliv i hele Oslo.
- ✓ Styrke bomiljøet i Grorud-dalen gjennom å bygge ned barrierer som trafikk, høyspentledninger og industriområder.
- ✓ Fjerne barrierer som gjør byen mørk, utryggelig og utrygg, blant annet ved å rive Nylandsbrua.
- ✓ Åpne for bygging av høyhus i særlig egnede områder, eksempelvis nær Oslo S, dersom disse har høy arkitektonisk kvalitet og bidrar positivt til byutviklingen. Dersom nye områder skal identifiseres som aktuelle for høyhusbygging, skal det

legges særlig stor vekt på hvordan områdets særpreg utfordres.

- ✓ Sikre et sterkt vern av småhus-områder og strøk av historisk betydning og ivareta småhus-bebyggelsen på Smestad.
- ✓ Støtte at høyspentledninger legges under bakken gjennom tettbygde områder.
- ✓ Reformere planleggings-prosessen for å korte ned tiden fra idé til byggestart, samtidig som vi legger til rette for langt større medvirkning fra innbyggere, arkitekter og andre fagmiljøer.
- ✓ Etablere et «Bylaboratorium», i samarbeid med næringslivet og aktuelle fagmiljøer. Bylaboratoriet skal sørge for raskere og mer demokratiske og innovative planleggingsprosesser i Oslo.
- ✓ Åpne opp mer gateareal for næringslivet, etter modell fra "Open Restaurant Program" i New York.
- ✓ Frigjøre areal til boliger og lokalt næringsliv ved å effektivisere og flytte deler av virksomheten ved Alnabru-terminalen.
- ✓ Lage nye grep for å bygge flere boliger i Kvadraturen
- ✓ Prioritere klima, miljø og dyreliv når alternativer til fergeterminal og annen havnevirksomhet skal vurderes, samt stille krav om god byutvikling og økt tilgjengelighet til fjorden.

Boliger for alle

Byen har et stort underskudd av boliger, som skaper stadig høyere priser. Det er for vanskelig for nye kjøpere å komme seg inn i bolig-markedet. Vårt svar på bolig-utfordringen er å bygge ut de gamle industri- og havneområdene til nye byområder, fordi det er her det store potensialet for boliger ligger.

Trondheimsveien må bygges ned til en byggate. Det vil også frigjøre store arealer til fortetting langs veien.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Ha som mål at det reguleres 5000 nye boliger av høy kvalitet hvert år.
- ✓ Dempe prispresset i bolig-markedet ved å effektivisere reguleringsarbeidet.
- ✓ Utvikle områdene langs Alnaelva og Hovinbekken til en moderne og levende bydel, med boliger, kultur og næring.
- ✓ Samarbeide med boligaktører om alternative kjøps-modeller som hjelper flere inn på markedet.
- ✓ Gjøre kommunal saksbehandling av plan-saker mer effektiv, digital og inkluderende, for å sikre raskere boligbygging, mer forutsigbarhet for utbygger og bedre medvirkning for innbyggerne.
- ✓ At det stilles krav til høy kvalitet i utforming og materialvalg ved nybygg og til høy bokvalitet med godt

dagslys, utsyn, tilgang til gode private og felles utearealer.

- ✓ Prioritere å behandle reguleringssaker for studentboliger og de mest miljøvennlige boligene.

Gode og levende nabolag

Mange boligområder i Oslo mangler naturlige møtesteder, har for dårlig internt kollektivtilbud og er dårlig tilrettelagt for at folk kan gå eller sykle. Venstre vil invitere med folk og næringsliv til å videreutvikle sine nabolag og styrke lokalsamfunnene. Vi vil etablere lokale "nabolagssoner" som er møteplasser i folks nabolag, med flere grøntområder og et godt service- og tjenestetilbud. Det må også bli lettere å reise miljøvennlig internt i alle bydeler.

plasser, tilrettelagt for sosial aktivitet for alle.

- ✓ Tilrettelegge for at flere offentlige og private bygg kan brukes av lokale lag og foreninger på ettermiddager og kvelder.
- ✓ Sørge for at det utvikles vel fungerende byområder nært byens knutepunkter, med boliger, tjenestetilbud og lokalt næringsliv.
- ✓ At byen skal være ren og at offentlig tilgjengelig areal skal være godt vedlikeholdt, både på privat og offentlig grunn.
- ✓ Redusere støyforurensning fra blant annet vei- og byggeaktivitet.
- ✓ Ha forsøk med støymålere for å sikre bedre bomiljø.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Etablere lokale "nabolagssoner", som legger til rette for sosialisering og lokal tilhørighet.
- ✓ Skape mer levende nabolag i drabantbyene gjennom å ruste opp med flere nærtjenester, arbeidsplasser og flere og mer varierte boliger.
- ✓ Opprette en søknadsbasert støtteordning for lokale nabolagssoner, og sikre at nabolag blir utviklet i samarbeid mellom kommunen, bydelene, innbyggerne og lokalt næringsliv.
- ✓ Etablere flere trygge møte-

3. Grønn transport

Venstre vil sørge for at alle raskt, enkelt og rimelig kan komme seg rundt i byen på en miljøvennlig måte, og vi vil alltid være en garantist for et bedre og billigere kollektivtilbud.

Byutviklingen må skje på en måte som utnytter grønn transport mest mulig effektivt, gjennom å skape attraktive byområder med arbeidsplasser, boliger og tjeneste- og servicetilbud i gangavstand til de største kollektivknutepunktene. Vi må redusere behovet for privatbilens for å redusere arealbruk, forurensing og utrygge situasjoner.

Oslos transportsystem skal være det mest miljøvennlige i Europa. Da må vi både prioritere mer og bedre tilrettelagt areal for gående og syklende, samtidig som kollektiv-, personbil- og varetrafikken må være utslippsfri. Det betyr også at den totale biltrafikken må ned.

Gå- og sykkelbyen Oslo

Venstres mål er å skape en by der gående og syklende føler seg trygge i trafikken hele året. For mennesker med ulike funksjonsvariasjoner er Oslo fremdeles i stor grad en utilgjengelig by. For mange steder er byen utformet på bilens premisser, med fysiske barrierer og plassbegrensninger for myke trafikanter. Vi vil styrke gang- og sykkelaksene, særlig i ytre by, og sørge for at indre by har et finmasket nett av bilfrie gater. Rundt skoler og barnehager vil vi opprette bilfrie soner, der barn fritt kan ferdes trygt og på egenhånd.

Oslo Venstre vil:

- ✓ At over 80 % av Oslos befolkning velger sykkel, gange eller kollektiv på sine hverdagsreiser.
- ✓ At Oslo sentrum i så stor grad som mulig skal være fritt for privatbilisme, men tilrettelagt for HC, varelevering og tjenesteutøvelse.
- ✓ Senke fartsgrenser i Oslo gjennom å innføre 30-sone som standard, åpne for 20-sone i boligkater med blandet trafikk og 20-sone rundt alle skoler
- ✓ Etablere flere gågater, fortau, snarveier, gangveier og bilfrie soner, i flere bydeler, blant annet en sammenhengende gågate fra Kvadraturen til Grünerløkka, Ruseløkkveien og i deler av Grønland for å skape mer byliv.
- ✓ Sikre alle barn trygge skole-

veier, ved at alle skoler blir en del av hjertesonearbeidet.

- ✓ Jobbe for at alle offentlige områder i Oslo blir universelt utformet.
- ✓ Styrke fremkommeligheten for syklistene ved blant annet å etablere eller oppgradere minst 100 km sykkelvei innen 2027, skape et sammenhengende sykkelveinett, prøve ut høyresving mot rødt lys for syklistene og skjerme syklistene fra biltrafikk.
- ✓ Gi flere tilgang på delingsløsninger ved å innføre gratis bysykkel for ungdom og studenter, og arbeide for flere bysykler, elsparkesykler og elsykler i hele byen, også utenfor indre by.
- ✓ Sikre at fortau, sykkelveier og gågater prioriteres når veier måkes for snø om vinteren, og innføre børsting av sykkelveier som standard, fremfor salting som sliter på sykler og natur.
- ✓ Fjerne hindre for gående og sykklende ved blant annet å sanksjonere utførere av bygg- og anleggsarbeid som ikke tilrettelegger for gange og sykkel, og begrense de tyngste lastebilenes tilgang til sentrum og legge vareleveringstidspunktene til utenom rushtiden.
- ✓ Etablere flere trygge sykkel-parkeringsanlegg, og etablere servicestasjoner for sykler der det også er tilbud om lading for elsykler, i hele byen.
- ✓ Sikre bedre samspill mellom elsparkesykler og

andre trafikanter gjennom å definere soner med lav hastighet, dedikerte parkeringssoner og parkeringsfrie soner.

- ✓ Lage en grønn mobilitetsstrategi for Oslo i løpet av 2024 som har som mål at færre skal trenge bilen i hverdagen. Strategien skal inkludere gående, sykklende, kollektivtrafikk, bildeling, mikromobilitet og annen transport.
- ✓ Inkludere flere mobilitets-tjenester i Ruter-appen, slik at både eksisterende (f.eks. bysykler og elsparkesykler) og nye mobilitetstjenester blir tilgjengelig gjennom Ruter-billetter.

Kollektivtransport

Venstre vil fortsette å være den sterkeste forkjemperen for at kollektivtrafikk i byen vår skal være rimelig, ha hyppige avganger og nå ut til flest mulig. Det handler om at du skal komme deg dit du skal på en god og miljøvennlig måte. Vi vil få tilbudet og passasjertallet opp, og billettprisene og utslippene ned.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Ha en makspris på 600 kroner i måneden for kollektivt internt i Oslo, med halv pris for honnør, ungdom, elever og studenter. Barn skal reise gratis.
- ✓ Tilby nye og mer fleksible billetttyper, som sørger for at passasjerene alltid er sikret

den billigste billetttypen.

- ✓ Bygge nytt signal- og sikringsanlegg for t-banen for å sikre hyppigere avganger og flere t-banetog gjennom sentrumstunnelen.
- ✓ Styrke Ruters tilbud på tvers innen og mellom bydeler utenfor sentrumsnære områder, blant annet med økt kapasitet og hyppighet på t-banelinjene i Groruddalen.
- ✓ Fullføre Fornebubanen, og sikre god byutvikling i tilknytning til stasjonene på strekningen.
- ✓ Bygge nye Majorstua stasjon, og sørge for en byutvikling på stasjonsområdet som både gir nye boliger, handels- og tjenestetilbud, samt inntekter til kommunen.
- ✓ Forlenge trikkelinjene fra Sinsen til Tonsenhagen og fra Majorstua og langs Ring 2.
- ✓ Sørge for økt finansiering til kollektivprosjekter og sykkeltilrettelegging, gjennom å kreve økt statlig bidrag, økte, men mer forutsigbare grunneierbidrag, mer bykassemidler og bompenger.
- ✓ Samarbeide med nabo-fylket og nabokommuner om samferdsel og kollektiv, blant annet gjennom Oslopakke 3.
- ✓ Bedre fremkommeligheten for trikk og buss i Oslo.
- ✓ Utvide kollektivtilbudet på nattetid.
- ✓ Sikre at alle, uansett funksjonsvariasjon, skal kunne benytte kollektivtilbudet.

Utvide ordningen med TT-kort, med flere reiser og lavere priser.

Videreutvikle og utvide Ruters tjenester, som ordningen med aldersvennlig transport, slik at tilbudet i enda større grad møter folks behov i hverdagen.

En miljøvennlig bilpolitikk

Den raske fremveksten av elbiler løser mange av miljøproblemene med biltrafikk, men ikke trafikkproblemer og støy eller svevestøv. Venstre vil derfor redusere den totale biltrafikken i Oslo, og samtidig legge til rette for en rask elektrifisering av bilparken og nyttetrafikken. Det skal alltid lønne seg å velge de mest miljøvennlige bilene.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Innføre nullutslippssone i hele Oslo innen 2030.
- ✓ Sikre at det alltid er minimum 50 % billigere for elbiler enn fossilbiler i bomringen.
- ✓ Nedskalere Ring 1 og kun tillate kollektivtransport og utrykningskjøretøy å kjøre gjennom Hammersborgtunnelen.
- ✓ Redusere behovet for bruk av bil i hverdagen, og tilrettelegge for at de som trenger bil har tilgang til ladeinfrastruktur og bildelingsordninger.
- ✓ Kraftig øke antallet offentlig tilgjengelige hurtig- og lynladere for elbiler pr. år

for å holde tritt med veksten i antall elbiler.

✓ Oslo kommune skal tilby lading til kostpris på de offentlig tilgjengelige laderne.

✓ Innføre høyere bompenger for tyngre kjøretøy og øke bompengene for å sikre finansiering til tiltak for gående, syklende og kollektivreisende.

✓ Gå imot store nye motorvei-utbygginger som øker biltrafikken, og kreve høye rushtidsavgifter og prioritering av kollektiv på eventuelle utbygginger.

✓ Redusere mengden tungtransport i Groruddalen.

✓ Redusere miljøbelastningen fra biltrafikk, øke fremkommelighet for kollektivtrafikken og åpne nye områder for byutvikling, gjennom å nedskalere hele Rv. 4 Trondheimsveien og Østre Aker vei fra Økern til Veitvet, å flytte trafikken fra E6 i tunnel fra Abildsø til Teisen (E6 Oslo Øst-prosjektet), og etablere flere brede "parkbroer" over hovedveier.

✓ Få fart på arbeidet med mer klimavennlig og koordinert varelevering i indre by, slik at vi reduserer bilkjøring og utnytter kapasitet i kjøretøy bedre.

✓ Etablere fyllestasjoner for hydrogen på egnede steder når antall hydrogenkjøretøy øker.

✓ At Oslo skal overta ansvaret for utforming av flere riksveier

fra Statens Vegvesen, inkludert Trondheimsveien, Mosseveien, Østre Aker vei, Nylandsveien, Ring 1 og Ring 3, for å skape nye gode bygater.

✓ Forbedre bymiljøet også i belastede områder i Ytre by med bl.a Røatunnell og tiltak på Ulven.

✓ Etablere flere HC-plasser i byen og tillate biler med HC-kort og taxier for TT-kjøring å kjøre i kollektivgater i indre by.

4. Utdanning og oppvekst

En av politikkenes hovedoppgaver er å bidra til at alle barn får en god oppvekst og muligheter til å skape seg et godt liv, uavhengig av utgangspunkt. Da må alle barn ha gode barnehager og skoler, trygge nærmiljø og reelle muligheter til å delta på idretts- og fritidsaktiviteter. En god skole er en skole som tar hensyn til at vi er forskjellige. Vårt mål er å skape en Oslo-skole som ser alle elevene, som gir læringsglede og motiverer til læring.

Vi trenger derfor et friere og mindre rigid utdanningssystem. Lærere må ha et bredt lag rundt seg, metodefrihet og tid til å følge opp elevene. Samtidig må elevene få større innflytelse over egen skolehverdag.

For å få til dette trenger Oslo-skolen et større økonomisk handlingsrom. Derfor vil Venstre sikre mer penger til Oslo-skolen.

Barnehage

Å ikke få plass i en barnehage i nærheten av der du bor eller jobber, byr på utfordringer for mange av oss. Det er et kapasitetsproblem som må løses. Ingen familier er like, og barn har ulike behov. Derfor ønsker Venstre et mangfold i barnehage-tilbudet i Oslo, slik at familier kan velge et tilbud som passer for dem. Kvaliteten på barnehagene er det som er viktig, ikke hvem som driver eller eier barnehagene. Venstre vil sørge for utbygging av flere private og kommunale barnehageplasser, og sette familienes behov først.

Kompetanse hos ledelse, lærere og ansatte, gode inne- og utemiljø og nok voksne er helt avgjørende for barna. Kvaliteten på barnehagene i Oslo varierer, og enkelte barnehager har for lav voksentetthet eller for lav kompetanse blant de ansatte. Venstre vil alltid sette kvalitet først.

Oslo Venstre vil:

- ✓ At alle skal ha mulighet til å få plass i en barnehage i sitt nærmiljø.
- ✓ Bevare foreldrenes frihet til å velge barnehage, også ut fra barnehagenes profil, og behandle private og offentlige barnehager likeverdig.
- ✓ Sikre kvalitet i kommunale og private barnehager gjennom nok kompetente ansatte, oppfylging av pedagog- og bemanningsnormen, leder tilstede og vikarer ved behov.

- ✓ Gjennomføre løpende opptak til barnehager, for å sikre at barna får rett på plass i barnehage når permisjonen er ferdig.
- ✓ Slutte å bruke penger på å kjøpe opp nye og velfungerende, private barnehager for å åpne dem i kommunal regi.
- ✓ Ruste opp barnehagebygg og uteareal, sikre nye lekeapparater i barnehagene og hente inn vedlikeholds- etterslepet.
- ✓ Styrke lederutdanning for barnehagene.
Åpne for noen kveldsåpne barnehager, samt helg- og døgnapent omsorgstilbud for barn, med en begrensning på maksimal oppholdstid for barnet.
- ✓ Sikre god og næringsrik mat i kommunale barnehager.
- ✓ Forbedre overgangen fra barnehage til skole, bl.a gjennom å sikre kartlegging og overgangssamtaler.
- ✓ Styrke opplæring for barn om helse og seksualitet fra og med barnehagen.

Barneskole

Skolen er det viktigste virke- middelet vi har for å lykkes med å utjevne sosiale forskjeller. En god start på skolegangen er avgjørende for å lykkes senere i utdannings- løpet. Derfor er grunnskolens viktigste oppgave å gi alle elever de forutsetningene de trenger for å

oppleve mestring og være motivert for videre læring. Tidlig innsats er avgjørende for å sikre alle grunn- leggende ferdigheter.

Venstre ønsker flere tydelige virke- midler for å gi tilpasset opplæring for elever med ulike forutsetninger og behov.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Prioritere tidlig innsats konsekvent, blant annet gjennom etablering av et sentralt kompetanseteam på lesing, skriving og regning som kan bistå skolene.
- ✓ Legge til rette for et mer fleksibelt skoleløp, ved å frem- skynde eller utsette skolestart samt hospitere hos andre klassetrinn.
- ✓ Sikre at barn som trenger det får spesialundervisning, og prøve ut flere modeller for kvalitet i det spesial- pedagogiske tilbudet
- ✓ Etablere flere plasser på spesialskolene ved å styrke samhandlingen med nærskolen.
- ✓ Styrke kompetanse på bruk av digitale og analoge læremidler i skoleløpet.
- ✓ Styrke tiltak som sikrer tilhørighet til nærskole for barn med spesielle behov.
- ✓ Sørge for grunnleggende svømmeferdigheter hos alle barn i løpet av barneskolen.
- ✓ Styrke tilbudet til tilpasset opplæring for elever med høyere læringspotensial.

- ✓ Innføre andre fremmedspråk fra femte klasse og gi flere valgmuligheter enn i dag.
- ✓ Utvikle en bemanningsnorm for PP-tjenesten, og starte opp prosjekter med fast PPT-tilstedeværelse på skoler.
- ✓ Styrke alternative opplæringsarenaer med mulighet til praktisk læring og entreprenørskap.
- ✓ Satse på en sterk fellesskole og samtidig sikre at friskoler med alternativ pedagogikk har trygge rammebetingelser.
- ✓ Styrke skolebibliotekstjenesten ved å ha gode innkjøpsbudsjetter, lengre åpningstider og kvalifisert personale på alle skolebibliotek og samarbeid med lokale bibliotek.
- ✓ Sikre likeverd ved å jerne religiøse samlinger i regi av den offentlige skolen.
- ✓ Sikre at religiøse og kulturelle normer ikke hindrer barns deltakelse i undervisning, samtidig som det religiøse og kulturelle mangfoldet blant elevene blir respektert.
- ✓ Gjennomføre et grønt skolegårdsloft for byens skolegårder.

Aktivitetsskolen

Aktivitetsskolen (AKS) er et viktig tilbud, og det bør derfor være tilgjengelig for flere. Selv om Oslo er kommet langt i arbeidet med å sikre alle barn mulighet til å delta, er det fortsatt barn som av ulike årsaker holdes utenfor fellesskapet.

Økonomi skal ikke være til hinder for deltagelse. Kvaliteten på tilbudet i AKS må styrkes og det må legges opp til samarbeid med aktører utenfor skolen, der det bidrar til å øke kvaliteten på tilbudet.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Sikre like muligheter for deltagelse i Aktivitetsskolen ved å gi gratis halvdagsplass til alle elever i Oslo skolen.
- ✓ Gi søskenmoderasjon til familier som har barn både i barnehage og aktivitetsskole.
- ✓ Sikre og utvikle fag- og lederkompetanse hos AKS-ledelsen.
- ✓ Gi barn en variert hverdag og lokal inkludering ved å utvikle modeller for samarbeid mellom AKS og frivillige organisasjoner, aktører innen kulturlivet og idrettslag.

Ungdomsskolen

Det er bekymringsverdig at motivasjonen og læringen til Oslos elever faller når de starter på ungdomsskolen. Det trengs tiltak for å sikre at flere fullfører grunnskolen med et godt utgangspunkt for videre utdanning. Ungdomsskolen skal motivere og engasjere elever til å fordype seg i fagene og oppdage hvilke interesser og ønsker de har for sitt liv.

Oslo Venstre vil:

Vurdere prøveprosjekt med profilskoler i grunnskolen,

- ✓ med skoler som spisser undervisningen inn mot utvalgte tema som realfag, språk, kunst eller kultur.
- ✓ Sikre fokus på fag fremfor prestasjon ved å ha en gradvis innføring av karakterer på ungdomsskolen og gjennomføre flere forsøk med alternative vurderingsformer.
- ✓ Søke om å få øke timetallet i, og tilbudet av valgfag, for å gjøre ungdomsskolen mer motiverende for elevene.
- ✓ Utvide ordningen med et ekstra år med 11. klasse eller intensivkurs for de som ikke har bestått fag.
- ✓ Styrke den tilpassede opplæringen ved å legge til rette for at elever kan få tilrettelagt undervisning i fag der de ligger på et annet nivå enn eget klassetrinn.
- ✓ Sikre faglig tilpasning ved å gjøre det enklere å hoppe over klassetrinn eller gå om igjen, når det vurderes best i tråd med elevens faglige nivå og utvikling, i samråd med foresatte og eleven selv.
- ✓ Stimulere til samfunnsengasjement ved at også ungdomsskoleelever skal kunne ta ut politisk fravær.

Videregående opplæring

Den videregående opplæringen er fortsatt preget av for lav gjennomføringsgrad. For å redusere frafallet er det viktig å styrke

elevenes motivasjon, blant annet gjennom økt valgfrihet og mulighet til å påvirke egen skolehverdag. Venstre vil sørge for at alle elever får mulighet til å dyrke og utvikle sine egne evner og interesser.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Beholde fritt skolevalg som inntaksmodell for videregående opplæring i Oslo.
- ✓ Tilrettelegge for mer fleksible skoleløp slik at elever kan fullføre videregående som privatist, deltidselev, i kombinasjon med jobb og over lengre eller på kortere tid enn normalt.
- ✓ Gjennomføre flere forsøksordninger med forskjøvet skoledag og fleksitid.
- ✓ Opprette flere profilskoler, slik at elever får muligheten til å gjennomføre et skoleløp tilpasset deres evner og interesser.
- ✓ Prøve ut en annen organisering av skoleåret, der elevene tar færre fag samtidig.
- ✓ At det skal reetableres et forsøksgymnas i Oslo, der elevene styrer gjennom demokratiske prosesser og økt medbestemmelse.
- ✓ Styrke internasjonaliseringen i skolen ved å tilrettelegge for at flere elever velger en internasjonal skolegang, som IB eller kommunale utvekslingsprogrammer.
- ✓ Utvide ordningen med at videregående elever skal få

muligheten til å ta enkelte universitetsfag.

- ✓ Jobbe for å avskaffe dagens fraværgrense og gå imot nye forsøk på å innføre fraværsregler der manglende oppmøte kan føre til tap av karakter.
- ✓ Støtte skoler som ønsker å prøve ut nye valgfag og fremmedspråk, og være positiv til friskoler med pedagogisk alternativ.
- ✓ Øke tilbudet av studieforberedende tilbud som gir studiekompetanse uten full fordypning, som idrettsfag, medier og kommunikasjon.

Yrkesfag

Kompetente fagarbeidere er en akutt mangel i norsk økonomi. Vi trenger tiltak for å øke rekrutteringen til fagopplæringen og sikre at elevene gjennomfører opplæringsløpet. Elevene må få tydeligere informasjon, tettere oppfølging og muligheter i arbeidslivet.

Da er det avgjørende at alle elever har en læreplass å gå til, eller et annet kvalitetssikret tilbud som oppfyller deres ønsker og behov..

Oslo Venstre vil:

- ✓ Innføre en forsøksordning med å jerne arbeidsgiveravgift for lærlinger for å stimulere til flere læreplasser.
- ✓ Stille krav om flere lærlinger i kommunale anbud og øke inntaket av lærlinger i

kommunale virksomheter.

- ✓ Styrke kvaliteten på lærlingers opplæring ved å etablere oppfølgingsansvar i overgangen mellom skole og bedrift.
- ✓ Sørge for tilstrekkelig og moderne utstyrsparke ved alle skoler og gå sammen med næringslivet om å lage en opptrappingsplan for utstyr i videregående skole.
- ✓ Utvide ordningen med vekslingsmodellen, hvor yrkesfagselever allerede fra første skoledag får veksle mellom skole og bedrift, i et opplæringsløp tilpasset deres ønsker og behov.
- ✓ Etablere en kommunal mentorordning for elever som sliter med å kvalifisere seg til læreplass.
- ✓ Finansiere mellomlegget fra det nasjonale utstyrsstipendiet og merkostnaden for kjøp av nødvendig utstyr til bruk i undervisning.
- ✓ Gjøre skolehelsetjenesten mer tilgjengelig for Oslos lærlinger gjennom flere ansatte og utvikling av plattformen for digital skolehelsetjeneste.

Lærerne

Gode skoleledere og lærere er det aller viktigste for elevenes læring. Gode skoler kjennetegnes av gode ledere, felles ansvar og tverrfaglig samarbeid der det er tid til å jobbe med tilpasset opplæring. Kunnskapsrike lærere, som er omgitt av gode og stabile fagmiljø, er

avgjørende for å sikre økt læring og mindre uro i Osloskolen.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Gjøre læreryrket mer attraktivt gjennom flere karrieremuligheter, gode lønnsbetingelser og mindre byråkrati og papirarbeid.
- ✓ Sikre lærerne et godt støtteapparat som følger opp elevenes utenomfaglige behov slik at lærerne kan ha fokus på faglig oppfølging.
- ✓ Arbeide for å redusere dokumentering- og rapporteringskrav for lærere slik at de får mer tid til undervisning og oppfølging av elever.
- ✓ Gi lærere mer tid til å lære i egne fagmiljø og profesjonelle fellesskap.
- ✓ Styrke lærerens muligheter til kompetanseutvikling gjennom mer samarbeid med høyere utdanning.
- ✓ At kun de med formell rådgivningskompetanse skal være karriere- eller utdannings-veiledere i Osloskolen.
- ✓ Legge bedre til rette for at ansatte i skolen kan videreutvikle sin kompetanse og sine arbeidsoppgaver i skolen.

Skolehelsetjenesten

En økende andel unge opplever utfordringer med psykisk helse. De ungdommene som sliter med psykisk helse, og som søker hjelp

hos skolehelsetjenesten, møter ofte lange køer og en helsetjeneste som ikke har kapasitet til å tilby den hjelpen ungdommene trenger. Skolehelsetjenesten trenger derfor et kraftig løft.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Styrke skolehelsetjenesten med mål om én ansatt i skolehelsetjenesten per 250 elever i Osloskolen.
- ✓ Øke tilgjengeligheten til skolehelsetjenesten ved å opprette en digital skolehelsetjeneste som et supplement til det fysiske tilbudet på skolene.
- ✓ Tilby konstituerte helsesykepleiere nødvendig etterutdanning.
- ✓ At skolehelsetjenesten i videregående opplæring skal styres av kommunen sentralt, for å sikre bedre samhandling og stabil drift.
- ✓ Styrke skolehelsetjenesten med flere yrkesgrupper som psykologer, miljøterapeuter, sosionomer og idrettspedagoger.
- ✓ Sikre bredere mangfold i skolehelsetjenesten ved å rekruttere flere menn.
- ✓ Sikre at elevens personvern ivaretas i møte med skolehelsetjeneste og skolepersonell.

Læringsmiljø

Et godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø er avgjørende for en god skole. I dag går mange elever på skoler som er gamle, forfalne og trange, og økt elevtall løses altfor ofte med midlertidige bygg. Samtidig sliter flere skoler fortsatt med mye vold og uro i elevmassen. Vi må ta igjen etterslepet på vedlikehold og rehabilitering av skolebyggene i Oslo og sikre skoler og enkeltelever rask og god hjelp og støtte når det oppstår vanskelige situasjoner.

Mange av byens skolegårder er nedslitte, med mye asfalt og betong, og lite natur og aktivitet. Venstre vil gjennomføre et kraftig kvalitetsløft for skolegårdene og uteområdene i barnehagene.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Styrke læringsmiljøteamet i Osloskolen, for å sikre god faglig støtte for lærere og elever, for å sikre god faglig støtte for lærere og elever.
- ✓ Styrke det tverrfaglige laget rundt læreren ved å ansette flere yrkesgrupper som for eksempel miljøarbeidere, psykologer, Nav-veiledere og minoritetsrådgivere.
- ✓ Jobbe for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet i Osloskolen.
- ✓ Gjennomføre et grønt skolegårdsløft i byens skolegårder og uteområdene i barnehagene.
- ✓ Få fortgang i utbyggingen av skoler i deler av byen med

økende elevtall, blant annet på Hoff, Bjørvika og Ellingsrud.

Studenter

Oslo skal være landets beste studentby. Studenter tilfører byen liv og kultur og er en viktig del av Oslo befolkning. I dag er det er vanskelig for studenter å finne seg rimelige og egnede boliger, og for mange tilbud oppleves dyre og utilgjengelige for studenter med dårlig råd. Vi må tilrettelegge for flere studentboliger og et bedre og rimeligere kulturtilbud for studenter.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Sikre utbygging av flere studentboliger, gjennom prioritert saksbehandling, festing av tomter og forskutterte statlige studentboligtilskudd.
- ✓ Sikre at alle kulturtilbud som mottar kommunal støtte skal ha studentrabatt.
- ✓ Bidra til en god studentkultur i byen, gjennom tett samarbeid med studentsamskipnaden.
- ✓ Bedre studentidrettens tilgang på anlegg.
- ✓ Innføre incentivordninger for å få studenter til å melde flytting til Oslo, blant annet gratis bysykkel for studenter.
- ✓ Videreutvikle studenthovedstaden gjennom Campusprosjektet.
- ✓ Støtte Studentsamskipnaden SiOs arbeid med et felles samlingssted for studenter på

St. Olavs plass.

Barnevernet

Alle barn og unge har rett til å ha det trygt hjemme. Venstre ønsker et barnevern som har tid og ressurser til å sette barnet i sentrum. Et godt barnevern er et barnevern som har tillit i befolkningen, og som har tid og mulighet til å gjøre gode undersøkelser og sette inn tiltak når det er nødvendig. Barnevernet skal jobbe kunnskapsbasert, og ikke påstandsbasert, for å finne de metodene som fungerer best for barna selv. For å kunne gi god hjelp trenger barnevernet faglig sterke medarbeidere med gode kommunikasjonsferdigheter.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Øke bevilgningene til barnevernet i Oslo og jobbe for økt og mer stabil bemanning.
- ✓ Styrke barns medvirkning i avgjørelser som angår dem og sikre at barnets beste blir ivaretatt.
- ✓ Kvalitetssikre tolketjenesten i kommunen for å sikre rettsikkerheten til familier som ikke snakker norsk.
- ✓ Gjøre barnevernet mer tilgjengelig slik at barn og foreldre får bedre kjennskap til sine rettigheter og hva barnevernet kan hjelpe dem med.
- ✓ Jobbe for en god flerkulturell forståelse i barnevernet.
- ✓ Sikre tilstrekkelige ressurser til godt ettervern.

- ✓ Sikre bedre arbeidsforhold og nødvendig kompetanseheving hos de ansatte.
- ✓ Styrke fosterhjemstjenesten og øke arbeidsgodtgjørelsen, for å rekruttere og støtte opp om fosterhjem, særlig med flerkulturell bakgrunn.

Oppvekst og nærmiljø

Barn har behov for trygge omgivelser, og vi må sørge for lekemuligheter i nærmiljøer, gode grøntområder og trygg trafikk. Venstres mål er at alle barn og unge skal ha mulighet til å delta i kultur- og idrettsaktiviteter i sitt lokalmiljø.

Samtidig må vi styrke de forebyggende tjenestene som fanger opp sosialt utsatte barn og ungdom. Venstre vil derfor videreføre områdeprogrammene i de bydelene det gjelder og samtidig styrke arbeidet med gode nærområder over hele byen.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Sikre gode utearealer for alle barn og etablere flere offentlige lekeplasser for barn i alle bydeler.
- ✓ Støtte sosiale og kulturelle entreprenører, frivillige organisasjoner og idrettslag som ønsker å skape lavterskel fritidstilbud og møteplasser for barn.
- ✓ Styrke områdesatsingene på særlig utsatte områder som Haugerud, Trosterud, Mortensrud, i tillegg til en ny

områdesatsing på Sagene, som skal bidra til at alle områder i Oslo oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp i.

- ✓ Samarbeide med ulike aktører for å gi jobbmuligheter til ungdom.
- ✓ Gjennomføre systematiske miljøprosjekt i områder med sosiale utfordringer der tjenester som barnevern, psykolog og NAV flyttes inn i skolen og har aktivitet på skolens område også utenom skoletid.
- ✓ Ha lokalkjente politi- og miljøteam i flere bydeler for å etablere kontakt med utsatte ungdomsgrupper.
- ✓ Oppgradere byens grøntområder og bevare 100-meterskogene.
- ✓ Sikre trygge skoleveier for alle barn i Oslo blant annet gjennom å stenge utvalgte bilveier for trafikk, etablere flere fartsdempere eller redusere tillatt hastighet og sette opp fotobokser eller gjennomsnittsfartsmålere.
- ✓ Styrke oppsøkende tjenester/ utekontakt i bydelene.
- ✓ Rekruttere flere menn til arbeid med barne- og ungdomstiltak.
- ✓ Erstatte bruk av gummidekke som underlag på lekeplasser og uteområder med mer natur- og miljøvennlige alternativer.

5. Kultur, idrett og friluftsliv

Oslo skal fortsatt ha et fritt, sterkt og selvstendig kultur- og idrettsliv. Vi skal støtte mangfoldet og bredden, samtidig som vi dyrker frem talentene.

Kommunen skal være en støttespiller for kulturlivet og idretten og sørge for at alle, uavhengig av utgangspunkt, skal få oppleve kultur og idrettsglede.

En kulturby i verdensklasse

Oslo skal være en av Europas fremste kulturbyer. Den beste måten for kommunen å støtte opp om kulturlivet på er ved å la kulturen være fri og bidra konstruktivt med arealer, lokaler og virkemidler til initiativer fra kulturlivet selv. I tillegg bør kommunen legge til rette for gode kulturopplevelser for alle, uavhengig av alder, inntekt og funksjonsevne.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Starte innføringen av et fritidskort på 5000 kroner årlig for alle mellom 10 og 18 år som kan brukes på kultur-, fritids- og idrettstilbud.
- ✓ Stille kommunale bygg og plasser til rådighet for kultur-

- arrangementer og at kommunale bygg som står midlertidig tomme, skal tilbys kulturaktører for leie.
- ✓ At kommunens virksomheter skal ikke konkurrere med kulturlivet, men heller støtte initiativ som kommer fra kulturlivet.
 - ✓ Styrke bibliotektilbudet i hele byen med selvbetjening utenfor åpningstid i alle filialer, samt ha forsøk med selvbetjente skolebibliotek på kveldstid.
 - ✓ Styrke tilskuddsordningene til kultursektoren og forenkle søknadsprosessene til kommunale midler.
 - ✓ Legge til rette for et nytt konserthus for Oslo Filharmonien på Filipstad.
 - ✓ At alle barn og unge som ønsker det skal få tilbud om plass på musikk- og kultur skole gjennom styrket samarbeid mellom kommunen og private musikk- og kulturskoletilbud.
 - ✓ Bygge ut kulturell infrastruktur i hele byen, blant annet ved å stille krav om lokaler til kultur i større områdeutbygginger og tilrettelegge for lokale scener i bydelene med servering og aktiviteter i form av musikk, humor, revy, museum, teater, litteratur, e-sport og annen kulturaktivitet.
 - ✓ Etablere og videreutvikle et levende tegnspråkhus sentralt i Oslo for blant annet å ta vare på tegnspråk som en viktig del av den norske kulturarven.
 - ✓ Gjøre skolebibliotekene til en del av Deichmanske bibliotek, for å skape et bedre tilbud for elevene og et større fagmiljø for skolebibliotekarene.
 - ✓ Sørge for at Oslo er et naturlig valg for internasjonale artister som besøker Norge ved å støtte byens festivaler, musikkscener og stadionarrangementer.
 - ✓ Bidra til å etablere en ny konsertarena i Oslo.
Jobbe for god etterbruk av bygg som det gamle Munchmuseet, Lokomotivverkstedet og det gamle Nasjonalgalleriet til kulturformål eller formål som gagner nærmiljøet.
 - ✓ Videreutvikle Middelalderbyen.
 - ✓ Sikre støtte til konsertarrangører som arrangerer konserter uten alkoholservering eller har alkoholfrie soner på sine arrangementer, for å sikre bedre tilbud for ungdom.
 - ✓ Gjøre kulturtilbudene i Oslo mer attraktive for ungdom og gi ungdom opp til 18 år et godt og variert kulturtilbud i hele byen, i form av blant annet øvingslokaler for musikk og e-sport-tilbud.
 - ✓ Legge til rette for flerkulturelle arrangementer.

Frivillighets- hovedstaden

Frivilligheten lager rom for inkluderende møteplasser, fellesskap og læringsarenaer. Den gir mennesker i alle aldre mulighet til å ta ansvar og engasjere seg i samfunnet og har stor egenverdi. For Venstre er det helt grunnleggende at frivilligheten får utvikle seg på egne premisser.

Det offentlige skal ikke styre hvilken retning frivilligheten skal ta, hvilke aktiviteter som skal utføres eller initiativ som skal tas. Kommunens oppgave er å tilrettelegge for frivillig aktivitet, blant annet gjennom å skape møteplasser og å forenkle søknadsprosessene for frivillige organisasjoner.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Sikre gode rammevilkår til frivillige organisasjoner.
- ✓ Tilby flere av kommunens lokaler til bruk for frivilligheten og sikre at frivilligheten alltid tilbys kommunens lokaler gratis eller til selvkost.
- ✓ Ha tillit til frivilligheten, redusere rapporteringskravene og jerne andre byråkratiske barrierer for å gjøre det lettere å drive frivillighet.
- ✓ Sørge for at alle kommunale utleielokaler er tilgjengelige i Oslo kommunes bookingportal.
- ✓ Sørge for at kommunen samarbeider med frivillige lag og foreninger fremfor å opprette konkurrerende aktiviteter eller

tiltak.

- ✓ Samarbeide med frivillige organisasjoner for å få flere barn og unge til å delta på fritidsaktiviteter, bedre folkehelse og oppvekstvilkår og redusere utenforskap.
- ✓ Inkludere frivillige organisasjoners behov bedre i utformingen av kommunale planer.
- ✓ Etablere en kommunal stipendordning for menneskerettsaktivister i eksil.
- ✓ Støtte minoritetsmedier som bidrar til nødvendig folkeopplysning og integrering.

Friluftsliv i byen

Friluftsliv gir rike naturopplevelser, er helsefremmende og er den aktiviteten flest mennesker deltar i. Å legge til rette for friluftaktiviteter der folk bor, koster lite, men det krever aktiv tilrettelegging og tilgjengeliggjøring av arealer. Venstres mål er at alle skal ha tilgang til nærnatur og turterreng i nærheten av der de bor.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Sørge for at alle har mulighet til å delta i friluftaktivitet gjennom samarbeid og støtte til friluftsgårder og friluftsentre.
- ✓ Etablere en nasjonalpark i Østmarka, og legge til rette for at området kan brukes til aktivitet som er skånsom for naturen.
- ✓ Utvikle byen slik at alle boliger, skoler og barnehager ligger i

gangavstand til grøntområder og turstier.

- ✓ Sikre at flere turstier får belysning som ikke skaper lysforurensing og etablere og vedlikeholde universelt utformede turstier og ruter.
- ✓ Etablere sammenhengende kyst- og elvestier og ivareta allemannsretten i Oslo, blant annet ved å stramme inn bygging i strandsonen og fjerne sperringer
- ✓ At kommunen skal samarbeide med lokale turlag og historielag om å ta vare på, kartlegge og tilgjengeliggjøre kulturminner i Marka og resten av byen.
- ✓ Bevare kulturlandskapet i Maridalen og Sørkedalen gjennom aktiv skjøtsel, samtidig som det bygges fortau og sykkeltraseer slik at syklende og gående kan bruke området.
- ✓ Bedre tilgangen til øyene i Oslofjorden
- ✓ Sikre en god forvaltning av fiskevannene i Oslomarka.
- ✓ Åpne opp skolehagene i byen og legge til rette for mer aktiv bruk fra skoler og nærmiljø.
- ✓ Tilrettelegge bedre for bynært friluftsliv, særlig i sentrum.
- ✓ Etablere flere hundeparker.
- ✓ Ha flere offentlige drikkefontener og toaletter i hele byen.

skaper fellesskap, samhold og gode opplevelser. Idrettetten fremmer folkehelse, integrering og mestringsfølelse.

Venstre vil føre en moderne idrettspolitik som spiller på lag med alle gode krefter for å gjøre idretten tilgjengelig for alle som vil være med og oppleve idrettsglede. Særlig viktig er det å sikre barn og unge reell mulighet til å delta i idrettsaktiviteter ved åjerne barrierer som i dag hindrer deltagelse for mange.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Starte innføringen av et fritidskort på 5000 kroner årlig for alle mellom 10 og 18 år som kan brukes på kultur-, fritids- og idrettstilbud.
- ✓ Gi tilskudd til reduserte egenandeler til idrettslag i områder av byen med lav deltakelse og sette krav om forholdsmessige egenandeler i barne- og ungdomsidretten når lag og foreninger benytter kommunens idrettsanlegg.
- ✓ Ha gode utlånsordninger for utstyr flere steder i byen.
- ✓ Ha et nært samarbeid mellom aktivitetsskolen og idrettslag i hele byen.
- ✓ Ha gode idrettslinjer på videregående og ungdomsskolenivå med nok plasser.
- ✓ Styrke satsingen på prosjektet "nabolagsklubbene i byen" i regi av Oslo idrettskrets, med mål om at klubbene skal ha et tilbud til barn i alle bydeler.

Idrettsglede for alle

Organisert og egenorganisert idrett

- ✓ Legge til rette for internasjonale idrettsarrangementer, for eksempel fotball-EM for kvinner, ski-VM og X-games.

Idrettsanlegg

Oslo har stor mangel på de fleste typer idrettsanlegg. En viktig oppgave framover vil være å bygge nok anlegg for en bredde av idretts- og sportstilbud, slik at innbyggerne kan velge blant et mangfold av tilbud.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Samarbeide med idretten om å sikre at det bygges ut et variert utvalg av idrettsanlegg i Oslo ved å gi økonomisk støtte til prosjekter i regi av idrettslag.
- ✓ Bygge og rehabilitere anlegg for fysisk aktivitet i samarbeid med næringsliv og idretten.
- ✓ Stille krav om bygging av idrettsanlegg i nye område-reguleringer.
- ✓ Bygge flere flerbrukshaller.
- ✓ Sikre at hele byen har god tilgang til større svømmehaller.
- ✓ Bedre anleggsdekningen, spesielt i indre by der deknningen i dag er lav, og i områder hvor det ikke finnes etablerte idrettslag.
- ✓ Utvikle og tilgjengeliggjøre arealer til egenorganisert aktivitet som turstier, lysløyper, sykkelstier, balløkker, rulleskitraseer, skateparker og ulike nærmiljøanlegg og sikre at

kommunens idrettsanlegg også er tilgjengelige for egenorganisert idrett.

- ✓ Åpne for selvbetjening utenfor åpningstid på idretts- og kulturanlegg.
- ✓ At kommunen skal bistå idrettslag når de møter nye kvalitetskrav til anleggsstandard som følge av avansement.
- ✓ Gjeninnføre ordningen med tilskudd til realisering av idrettsanlegg i samarbeid med lag og foreninger.

6. Helse

Oslo skal gi muligheter og trygghet til alle, uavhengig av helse og funksjonsnivå. I dag er det store forskjeller i helse og livskvalitet blant våre innbyggere, og det forsterker sosial ulikhet i byen vår. Alle skal ha tilgang til et godt helsetilbud uavhengig av alder, inntekt og hvor i byen du bor.

Sykehus

Gode sykehus er avgjørende for folks trygghet og helse. Venstre er sterkt kritisk til statens planer om å splitte opp og legge ned Ullevål sykehus. Planene medfører høy risiko, enorme kostnader og gir ikke Oslo-folk et bedre sykehus tilbud. Venstre vil fortsette å jobbe for at Ullevål sykehus opprettholdes som regionsykehus med spesialistfunksjoner, mens Aker bygges som nytt lokalsykehus for alle bydelene i Groruddalen.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Stanse dagens sykehusplaner.
- ✓ Bevare og videreutvikle Ullevål sykehus.
- ✓ Bygge ut Aker som lokalsykehus for Groruddalen så raskt som mulig.

Helsetjenester tilpasset folk

Alle innbyggere i Oslo skal få et godt

helsetilbud, tilpasset egne behov og ønsker, når de trenger det. Vi trenger et mangfoldig tilbud med høy kvalitet til alle, uavhengig av folks inntekt, språkferdigheter, pårørendes ressurser eller hvor i byen de bor.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Sørge for tilstrekkelig antall fastleger, blant annet ved å gjennomføre en rekrutterings-satsing og ved å tilby bedre rammevilkår.
- ✓ Etablere et døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon i tilknytning til lavterskel-tilbudene i sentrum.
- ✓ Etablere lokale helsesentre med legevaktfunksjoner på kveld og i helgene flere steder i byen.
- ✓ Sørge for at tilgangen på individuelt tilpasset hjelp, for eksempel tildeling av brukerstyrt personlig assistanse (BPA), skal være like godt tilgjengelig og av like god kvalitet i alle bydeler.
- ✓ Opprette rådgivnings-tjenester for flere grupper som er i kontakt med kommunens helse- og omsorgstjeneste, etter modell av kreftkoordinatorordningen.
- ✓ Styrke kvaliteten og tilgangen på helsetilbudene for innsatte i fengsler gjennom et bedre samarbeid mellom kommunen, spesialisthelsetjenesten og kriminal-omsorgen.
- ✓ Ha mer tilgjengelig parkering for biler fra hjemmesyke-

pleien.

- ✓ Styrke overgrepsmottaket for å sikre bedre oppfølging av ofre for voldtekt og seksuelle overgrep.
- ✓ Styrke samarbeidet mellom helsenæringen og den offentlige helsesektoren for å møte behovene til fremtidens pasienter med persontilpassede og bærekraftige løsninger og tjenestetilbud.

Bedre psykisk helsehjelp

Omtrent halvparten av den norske befolkningen rammes av en psykisk lidelse i løpet av livet, og angst og depresjon er blant våre største folkehelseproblemer. Tilbudet til personer som sliter med psykiske helseplager- og lidelser er for dårlig, og Venstre er kritiske til at staten bygger ned sengeposter og døgnplasser innen både psykisk helsevern og rusomsorg, uten at det finnes et godt alternativ i kommunen. Venstre vil sikre rask og god psykisk helsehjelp, utvide lavterskeltilbudet, styrke ettervernet og sikre at kapasiteten i spesialisthelsetjenesten er god nok.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Etablere lavterskel psykisk helsetilbud i alle bydeler.
- ✓ Jobbe for at det opprettes flere avtalespesialiststillinger i Oslo-området.
- ✓ Etablere en oversikt på kommunens nettsider over tilgjengelige psykologers

ventetid, spesialiseringsområde og søkerens rettigheter ved avslag.

- ✓ Sikre at avtalespesialister er forpliktet til å ta imot nye pasienter.
- ✓ Bygge ut fleksible aktivt oppsøkende behandlingsteam i alle bydeler, også kalt FACT-modellen.
- ✓ Tilby flere heldøgns plasser i barne- og ungdomspsykiatrien.

Human ruspolitikk

En human ruspolitikk behandler folk med verdighet. Ruspolitikken må være kunnskapsbasert, sette mennesket i sentrum, og gi folk muligheten til å leve trygge og gode liv. Derfor må vi møte avhengighet med hjelp og behandling, fremfor straff. Venstre vil gi en bedre rusomsorg ved å redusere ventetiden for behandling, øke støtten til frivillige aktører på rusfeltet og regulering av lettere rusmidler.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Gjennomføre en prøveordning med regulert omsetning av rusmidler i Oslo.
 - ✓ Etablere et værested for rusavhengige.
 - ✓ Ha et godt tilbud om legemiddelassistert behandling (LAR), som inkluderer nye former for substitusjonsbehandling, deriblant alkohol- og amfetaminsubstitusjon.
- Styrke tilbudet med heroin-

assistert behandling og gjøre det til en permanent ordning.

- ✓ Gi tilbud om koordinator for rusbrukere, for å styrke samhandlingen for å hindre at rusbrukere blir "kasteballer" i systemet.
- ✓ Styrke og sikre de frivillige aktørene på rusfeltet i Oslo og gi dem et større ansvar.
- ✓ Støtte switch-programmet for at flere skal røyke i stedet for å injisere
- ✓ Sikre et godt tilgjengelig tilbud om anonym testing av rusmidler, slik at spesielt skadelige og giftige midler blir oppdaget.
- ✓ Sørge for at kommunen etterfølger FNs standarder om at all ruspolitikk skal bygge på evidensbasert forskning.
- ✓ Styrke ettervernet lokalt ved å sikre tilbud om oppfølging, arbeidstrening og lavterskel aktivitetstilbud etter døgnbehandling.
- ✓ Sørge for at personer med opioidavhengighet som har falt ut av LAR får nødvendig oppfølging og behandling.
- ✓ Øke kompetansen om rus i kommunehelsetjenesten og andre offentlige virksomheter.
- ✓ Styrke ordningene med ressursteam som skal sikre gode helhetlige tjenester til mennesker med alvorlige psykiske lidelser og rusavhengighet. Deriblant ACT, FACT og FACTung-team.
- ✓ Innføre forsøksordning med umiddelbar medisinsk sta-

bilisering på Prindsen Mottakssenter.

- ✓ Samarbeide med ulike aktører for å gi jobbmuligheter til ungdom som har vært involvert i salg av ulovlige rusmidler.

Trygg fødsels- og barselomsorg

Selv om Norge er regnet som et av verdens tryggeste land å føde barn i, trengs det et løft for barselomsorgen. Fødsels- og barselomsorgen er under press, og altfor mange kvinner får ikke den omsorgen de trenger og har krav på. Venstre vil ha en mer helhetlig fødsels- og barselomsorg, med tilstrekkelige plasser og ressurser.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Beholde ABC-klinikken slik den fungerer i dag, som en egen jordmorstyrt klinikk.
- ✓ Stanse de planlagte reduksjonene i antall liggedøgn på sykehus for kvinner i barsel.
- ✓ Innføre en forsøksordning etter modell fra Stockholm, der alle kvinner har en personlig jordmor som følger dem fra svangerskap til barnet er 16 uker.
- ✓ At alle familier tilbys en oppfølgingssamtale der foreldrenes mentale helse er tema i løpet av de første fire ukene etter fødsel for å forebygge fødselsdepresjon hos foreldre.

- ✓ Øke bemanningen på helsestasjonene, utvide åpnings-tidene og sørge for at tilbud om hjemmebesøk etter fødsel gis automatisk, i tråd med de nasjonale retningslinjer.
- ✓ At alle helsestasjoner tilbyr kompetent ammehjelp og fysioterapi etter fødsel.
- ✓ Styrke og utvide tilbudet om foreldreveiledning på helsestasjonen for å sikre tryggere foreldre og barn.

Seksuell og reproduktiv helse

Et godt helsetilbud omfatter også rett til informasjon om og tilgang på prevensjon, abort, familieplanlegging og gjennomføring av svangerskap. Tjenestetilbud og informasjon må tilgjengeliggjøres og tilpasses et mangfold av språk og kulturelle kontekster. Samtidig må kunnskapen om skeiv seksualitet, helse og kjønnsidentitet styrkes i alle ledd.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Utvide åpningstidene på helsestasjon for unge.
- ✓ Styrke oppfølgingen av og bevilge mer midler til arbeidet med Oslos handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse.
- ✓ Fjerne nedre aldersgrense på gratis prevensjon og øke den øvre til 25.
- ✓ At Oslo kommune bevilger midler til gjennomføring av HFU-skolen, som tilbyr

- ✓ kompetanseheving for ansatte som jobber ved helsestasjon for ungdom.
- ✓ Styrke seksualitetsundervisningen i Oslos barnehager.
- ✓ Fortsette samarbeidet med Sex og Samfunn om seksualitetsundervisning på 9.trinn
- ✓ Tilgjengeliggjøre informasjon om seksuell og reproduktiv helse på flere språk
- ✓ Sørge for at alle innbyggere får grunnleggende opplæring i kjønns- og seksualitetsmangfold og informasjon om helsetilbud, blant annet gjennom å bedre undervisningen om dette i introduksjonsprogrammene og på voksenopplæringen.
- ✓ Tilby kompetanseheving om kjønnsidentitet og seksualitet til personer som jobber tett på barn og unge.
- ✓ Sikre et godt tilgjengelig tilbud med kjønnsbekreftende behandling i Oslo.
- ✓ Etablere et regionalt kompetansesenter for ikke-binære ved Helsestasjon for kjønn og seksualitet (HKS).

Fremtidens eldreomsorg

Hver enkelt av oss har ulike ønsker og forventninger til egen alderdom. Venstre vil at eldreomsorgen skal gi valgfrihet ved å kunne ta i bruk teknologi for dem som ønsker det, slik at alle får muligheten til å leve så frie, selvstendige og innholdsrike liv

som mulig. Alle skal få et omsorgs-tilbud tilpasset sine behov og interesser, dekket av det offentlige.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Legge til rette for profilsyke- hjem og omsorgsboliger med ulike tilbud til eldre.
- ✓ Etablere et variert omsorgstilbud med ulik grad av tilrettelegging, herunder flere demenslandsbyer, omsorgsboliger og Omsorg+.
- ✓ Sikre en blanding av ideelle, kommersielle og kommunale sykehjem og stoppe fordyrende re-kommunalisering av vel-fungerende private sykehjem.
- ✓ At alle som trenger det skal få tilbud om plass ved helsehus eller sykehjem.
- ✓ Sørge for at alle som mottar tjenester i hjemmet får faste personer å forholde seg til.
- ✓ Opprette legestillinger tilknyttet hjemmetjenesten direkte for oppfølging av de som ønsker å bo hjemme.
- ✓ Tilrettelegge for et mer sømløst samarbeid på tvers av hjemmetjenesten, hel-setjenesten i bydelene og frivilligheten for å motvirke underernæring og ensomhet blant eldre.

7. Sosial, trygghet og mangfold

Alle mennesker skal ha muligheten til å leve trygge og frie liv i Oslo. Ingen mennesker er like, men alle er like mye verdt. Derfor må vi møte folk på ulike måter for å løse problemene de har i sine liv.

I dag er stigmatisering, fattigdom og utenforskap utbredte problemer for mange av byens borgere, og det begrenser folks frihet. Samtidig øker ungdomskriminaliteten, og flere står uten arbeid og bolig. Venstre vil redusere de sosiale forskjellene i Oslo ved å gi utsatte grupper et betydelig løft, føre en mer offensiv integreringspolitikk, og få flere folk ut i arbeid. Samtidig skal vi skape en tryggere by, sikre alle verdige boforhold, og bekjempe rasisme og diskriminering.

En fordomsfri sosialpolitikk

Altfor lenge har det blitt ført en moraliserende sosialpolitikk mot noen av de i vårt samfunn som

trenger det offentlige hjelp og støtte aller mest. Grupper som sexarbeidere, hjemløse, rusavhengige og papirløse innvandrere blir stigmatisert, og mange mangler grunnleggende ressurser for å kunne leve et verdig liv.

For Venstre er det viktig å kunne gi disse gruppene en tryggere hverdag, frihet til å leve sine egne liv og tilby den støtten de trenger. Oslo skal være en raus by som tar vare på de mest sårbare blant oss.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Øke støtten til de frie rettshjelpstiltakene i byen.
- ✓ Sikre hjemløse tilgang til postadresse, dusj og toalett, og øke kapasiteten på akuttovernatningsplasser
- ✓ Si nei til tiggeforbud, siden straff og forbud ikke er løsningen for å få vanskeligstilte ut av fattigdom.
- ✓ Sikre fattige tilreisende og papirløse et lavterskeltilbud om helsehjelp.
- ✓ Øke støtten til frivillige aktører som bistår de mest utsatte blant oss.
- ✓ Styrke hjelpetilbud for nåværende og tidligere sexarbeidere gjennom støtte til ProSenteret, og ved å gjenoppbygge tilliten mellom sexarbeidere og offentlige myndigheter.
- ✓ Bedre tryggheten til sexarbeidere ved å tilby

voldsalarm og stoppe politiets utkastelsespraksis.

Asyl og integrering

Oslo skal være en trygg havn for folk på flukt. Vi skal møte flyktninger med respekt og medmenneskelighet, og gi dem muligheten til å skape et bedre liv. Samtidig er det viktig at vi sikrer rask og god integrering, og får folk ut i arbeid. Venstre vil gi flyktninger og asylsøkere flere rettigheter, og støtte opp om private og ideelle initiativ for bedre integrering.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Jobbe for rask bosetting av flyktninger.
- ✓ Sikre reell tilgang på grunnleggende helsetjenester til mennesker uten fast opphold i Norge.
- ✓ Sikre barn i mottak muligheten til å delta på ordinære fritidsaktiviteter som idrett og kultur og i regi av både private og kommunale aktører.
- ✓ Gi asylsøkere rett til videregående opplæring.
- ✓ Tilby fadder- og traineeordninger for flyktninger.
- ✓ Ha en forsøksordning som gjør det enklere å jobbe under asylsøknadsprosessen.

Innføre et mentorprogram i Osloskolen med sikte på å gi minoritets elever flere veier inn i arbeidslivet.
- ✓ Øke tilbudet om jobber for ungdom, spesielt rettet mot minoritetsungdom og

forenkle ansettelses-
prosessene for slike jobber.

- ✓ Styrke introduksjons-
programmet og gjøre det
lettere å kombinere deltakelse
med ordinært arbeid.
- ✓ Stimulere til at innvandrere
kan starte egen bedrift.
- ✓ Skape møteplasser for
flyktninger, og jobbe for økt
foreldredeltakelse i skole og
fritidsaktiviteter.
- ✓ At innvandrere med nedsatt
hørsel sikres tilstrekkelig
mulighet til å lære både norsk
og norsk tegnspråk.
- ✓ Sikre at offentlig informasjon
er tilgjengelig på flere språk.

Mangfold, rasisme og diskriminering

Alle innbyggere i Oslo skal føle seg inkluderte og likeverdige, uavhengig av legning, seksualitet, kjønn, religion og identitet. Venstre tror et mangfoldig samfunn beriker livene til innbyggerne, og vil styrke arbeidet mot alle former for rasisme og diskriminering.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Bekjempe all diskriminering
basert på bakgrunn, seksuell
orientering, kjønnsuttrykk,
kjønnsidentitet, funksjons-
evne og religion.
- ✓ Bekjempe negativ sosial
kontroll, og undertrykkende
kulturell og religiøs praksis.
- ✓ Innføre en kvitteringsordning i

politiet, som sikrer dokumen-
tasjon for mennesker som er i
kontakt med politiet.

- ✓ Innføre anonyme jobb-
søknader i kommunen.
Øke antallet diskriminerings-
kontroller i utelivet for å
bekjempe rasisme og
diskriminering.
- ✓ At flere offentlige bygg og
institusjoner skal ha kjønns-
nøytrale toaletter og
garderober.
- ✓ Styrke Rådet for kjønns- og
seksualitetsmangfold sitt
arbeid.
- ✓ Sikre at alle etater følger opp
kommunens standarder for
mangfold og integrering.
- ✓ Likebehandle tros- og livs-
synssamfunn.
- ✓ Styrke ordningen med
minoritetsrådgivere i skolen.

Velferd og arbeid

Velferdsstaten skal ikke bare være et sikkerhetsnett, men også et virkemiddel for å gi frihet og muligheter til alle. Skal vi lykkes med å redusere sosiale forskjeller, bekjempe fattigdom og utenforskap, må vi få flere ut i jobb og sikre et velferdssystem som ser hvert enkelt menneske. Venstre vil avbyråkratisere NAV for å sikre en tettere og mer helhetlig oppfølging av de som trenger det.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Øke den økonomiske sosial-
hjelpen slik at det er et reelt
sikkerhetsnett for vanskelig-

stilte.

- ✓ Opprette egne team som jobber tett opp mot særlig barnefamilier med dårlig råd for å gi tilpasset, rask og helhetlig oppfølging.
- ✓ Gi NAV-kontorene mer frihet til å teste ut nye måter å få flere ut i jobb på, blant annet gjennom tettere samarbeid med private aktører.
- ✓ Styrke sosialtjenestene med økte ressurser til å yte tett og individuell oppfølging for å få flere ut i ordinært arbeid.
- ✓ Sikre likhet i behandling av søknader om sosialhjelp og nødhjelp mellom bydelene.
- ✓ Styrke samarbeidet mellom arbeidslivet og utdanningssektoren for å redusere utenforskap og kompetansegap.
- ✓ Forenkle og effektivisere NAV-tjenestene gjennom digitalisering og automatisering.
- ✓ Øke brukermedvirkningen i oppfølgingsarbeidet og tjenesteutviklingen til NAV.

Kommunale botilbud

Alle Oslos innbyggere fortjener verdige boforhold. For Venstre er det viktig å ha en bedre geografisk spredning på kommunale boliger over hele byen, og unngå mange kommunale boliger på ett sted. I tillegg vil vi prioritere å bosette barnefamilier i områder med lavt antall kommunale boliger og få levekårsutfordringer.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Øke antall kommunale boliger i tråd med behovet, og hjelpe eksisterende beboere over i egen bolig.
- ✓ Ha en maksgrense på andel kommunale boliger per delbydel, ikke etablere nye kommunale boliger der denne grensen er overskredet, og selge eksisterende boliger etterhvert som de blir ledige frem til vi kommer under grensen.
- ✓ Gjøre bomiljøet i og rundt kommunale boliger bedre, særlig for barn og unge.
- ✓ Sikre brukermedvirkning og barns beste i tildeling av kommunale boliger.
- ✓ Sørge for at kommunen dekker behovet for tilpassede boliger for personer med funksjonsvariasjon.
- ✓ Benytte kommunenes forkjøpsrett i større boligutbygginger i områder med få kommunale boliger, med mål om å kjøpe fem til 10 prosent av leilighetene for kommunale boliger.
- ✓ Tilrettelegge for at flere, også personer i utsatte grupper eller økonomisk vanskeligstilte, kan eie egen bolig.
- ✓ Samarbeide med frivillige og private aktører på leiemarkedet for å motvirke diskriminering på utleiemarkedet.
- ✓ Sikre at beboere i kommunale boliger får mulighet til å opprette beboerråd.
- ✓ Sikre et variert boligtilbud

til personer med behov for botrening og med rus- og psykiatriske problemer, slik at disse får oppfølging i boliger tilpasset dem.

En trygg by

Oslo er i hovedsak en trygg by med lite kriminalitet i forhold til de fleste andre storbyer. Men de siste årene har nedgangen i ungdomskriminalitet snudd, og barn i lav alder blir dratt inn i kriminalitet. Venstre vil hjelpe unge ut av kriminalitet, ta bedre vare på de mest sårbare i byen vår og sørge for at alle innbyggere i Oslo føler seg trygge uavhengig av kjønn, alder og bakgrunn.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Øke bruken av omvendt voldsalarm.
- ✓ Styrke forebyggingsarbeidet mot vold i nære relasjoner.
- ✓ Sikre tidlig innsats fra barnevernet og bydelen der det er mistanke om omsorgssvikt.
- ✓ Sørge for at unge som begår kriminelle handlinger raskt møter forebyggende tiltak og preventive straffereaksjoner som ungdomsstraff eller påtaleunntatelse med særskilte vilkår.
- ✓ Sikre finansieringen av krisesentre og passe på at kapasiteten er stor nok til å dekke behovet.
- ✓ Tilby egnet bolig etter krisesenteropphold når ofre ikke kan flytte hjem og nødvendig hjelp etter at de har flyttet.

- ✓ Oppdatere beredskapsplanleggingen, blant annet ut fra koronapandemien og erfaringer fra krigen i Ukraina.
- ✓ Videreutvikle et tett og godt samarbeid mellom kommunen og politiet, gjennom styrket kontakt med politirådet og politiutvalget.
- ✓ Videreføre og styrke det kriminalitetsforebyggende SALTO-samarbeidet mellom kommunen og politiet.
- ✓ Utvide ordningen med Oslovakter/Bybetjenter, og prioritere opp deres ansvar for trygghetsskapende arbeid.
- ✓ Tilby staten flere alternative tomter, som ikke er viktige grøntområder, for å sikre et helhetlig kriminalomsorgstilbud der Oslo fengsel fortsatt skal ligge i kommunen av hensyn til innsatte og deres pårørende.

8. Næring, arbeid og skatt

Oslo trenger mer verdiskapning, et mangfoldig næringsliv og flere arbeidsplasser. Flere må få mulighet til å bidra og delta i arbeidslivet, og det må bli enklere å skape sin egen arbeidsplass.

Næringsbyen Oslo

Næringspolitikken i Oslo skal være moderne og næringsnøytral, og legge til rette for et seriøst, miljøvennlig og lønnsomt næringsliv. Venstre vil at kommunen skal

tilrettelegge for næringslivet gjennom å yte god service og å ha gode, stabile og langsiktige rammevilkår. Den næringspolitiske innsatsen skal målrettes mot kunnskapsarbeidere, kreative næringer og entreprenører, slik at vi trekker talenter, og gjør det attraktivt å etablere og investere i byen vår.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Profilere Oslo internasjonalt som en attraktiv næringsregion, og videreutvikle Oslos internasjonale nærings-samarbeid.
- ✓ Gå gjennom kommunens praktisering av anskaffelsesreglementet, for å fremme innovative og grønne anskaffelser, gründervennlige anbudskontrakter, bedre konkurranse og mindre detaljerte kravspesifikasjoner.
- ✓ Eksperimentere med nye former for samarbeid mellom det offentlige, private og frivillige, med mål om å drive mer bærekraftig og miljøvennlig.
- ✓ Etablere "Invest in Oslo"-initiativet, et konsept for å tiltrekke investeringer og etableringer i regionen.
- ✓ Støtte oppstartsprogrammer som gir nye gründere bistand i etableringsfasen.
- ✓ Tiltrekke mer privat, risikovillig kapital for gründere i Oslo.
- ✓ Sørge for at håndverkere, varelevering og andre næringsdrivende skal kunne operere i hele byen.
- ✓ Tilrettelegge bedre for mer samlokalisering mellom gründere, næringsliv og frivillige, for å oppfordre til deling av idéer, nettverk og kunnskap.
- ✓ Legge til rette for økt deltagelse fra næringslivet og academia i
- ✓ EU-prosjekter for forskning, innovasjon og entreprenørskap, særlig innenfor bærekraftig vekst.
- ✓ Arbeide for at Innovasjon Norge skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling, og fokusere mindre på distriktrettede virkemidler.
- ✓ Legge til rette for etablering av et internasjonalt kongress-senter i Oslo.
- ✓ Ha god opplæring i entreprenørskap og innovasjon i Oslo-skolen, samt et bredt tilbud av kreative fag
- ✓ Videreutvikle byens kompetanse innenfor yrkes-fag, håndverk og design.
- ✓ Videreutvikle og etablere nytt samarbeid mellom Oslo-skolen, næringslivet og ledende innovasjons- og læringsmiljøer, med inspirasjon fra Kuben Yrkesarena.
- ✓ Involvere næringslivet tidlig

når nye områder skal utvikles og gater skal oppgraderes slik at deres ønsker og behov hensyntas i planleggingen.

Et levende uteliv

Utelivet er en viktig del av enhver storby, og noe av det som gjør Oslo til en spennende og god by å bo i. Serveringsnæringen skal tilby noe for enhver smak, samtidig som vi skal sørge for at bedriftene drives på en forsvarlig og trygg måte.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Sikre seriøse aktører lang-siktige, stabile, gode rammevilkår og bekjempe useriøse utelivsaktører, blant annet gjennom systematiske kontroller.
- ✓ Utvide skjenketidene og åpne for mer differensierte og lokalt bestemte åpningstider.
- ✓ Tillate drikking av alkohol på offentlig sted.
- ✓ Videreføre samarbeidet med politiet og skatte- og avgiftsmyndighetene for å avdekke økonomisk kriminalitet og brudd på bestemmelser om arbeidsmiljø og HMS.
- ✓ Redusere rusbruk i Oslos uteliv, blant annet ved å legge til rette for at folk kan kvitte seg med illegale rusmidler ved bruk av såkalte amnesty boxes.
- ✓ Åpne for at det kan gis skjenkebevilling til eksempelvis frisører, bokhandlere og

- ✓ klesbutikker gitt at de retter seg mot et voksent publikum.
- Fjerne de kommunale begrensningene på skjenking av alkohol på 1.mai,
- ✓ 17.mai og helligdager.
- ✓ Tillate alkoholservering på enkelte idrettsarrangement rettet mot voksne.

Skatt og avgift

Oslo er en dyr by å bo i, og kommunen må drives på en mest mulig effektiv måte for å holde innbyggernes utgifter på et lavt nivå. Venstre vil redusere det totale skatte- og avgiftstrykket på byens innbyggere.

Venstre vil:

- ✓ Redusere eiendomsskatten for primærbolig, først gjennom heving av bunnfradraget og på sikt jerne den helt, men beholde den for sekundærbolig og næringseiendom.
- ✓ Gi miljørabatter i form av reduserte byggesaksgebyrer til ENØK- og klimatiltak.
- ✓ Jobbe for å holde de kommunale avgiftene nede gjennom mer effektiv drift av Oslo kommunes virksomheter.

9. En moderne kommune

Oslo skal være en ledende by på nye og moderne løsninger som gir mer velferd og et bedre tilbud for pengene. Venstre vil innrette tjenestene mer mot innbyggernes behov, og gjøre kommunen mer effektiv. Da får vi mer penger og et mer tilpasset tjenestetilbud.

En effektiv og tilgjengelig kommune

Kommunen skal være tilgjengelig for alle byens innbyggere og tilby et mangfold av gode og effektive tjenester. Da må vi utnytte potensialet som ligger i digitalisering og innovasjon bedre, samtidig som vi sikrer tilgjengelighet for dem som kjenner på digitalt utenforskap. Kommunikasjon fra kommunen skal nå, og forstås av innbyggerne.

For å tilby innbyggerne valgfrihet og best mulig tjenester vil Venstre ha et mangfoldig tjenestetilbud der også private og ideelle aktører får mulighet til å bidra.

Oslo Venstre vil:

- ✓ Åpne for at private og ideelle aktører kan drifte kommunale tjenester når de kan levere like god eller bedre kvalitet til samme eller lavere pris.
- ✓ Digitalisere og automatisere flere kommunale tjenester for å sikre effektiv pengebruk og øke brukervennligheten i tjenestene.
- ✓ At Oslo skal være den kommunen som kommuniserer klarest med sine innbyggere.
- ✓ At kommunen skal tilby direkte kommunikasjon som e-post og SMS til sine innbyggere ved viktige hendelser.
- ✓ Styrke tilbudet med digital opplæring og brukerstøtte i hele byen og sikre at grunnleggende tjenester fortsatt tilbys til personer som ikke ønsker eller kan benytte digitale verktøy.
- ✓ Innføre mål om at veksten i kommunalt ansatte skal være lavere enn befolkningsveksten.
- ✓ Ta i bruk brukerdata, for å enda bedre forstå hva brukerne ønsker og trenger, men aldri på bekostning av personvern.
- ✓ Helt eller delvis privatisere eller avvikle tjenester som er utenfor kommunens primæroppgaver, som programvareutvikling.
- ✓ Sikre at andre kommuner bidrar til å finansiere ordninger i Oslo kommune når innbyggerne i andre kommuner bruker

Oslo kommunes tilbud.

- ✓ Sikre en mer effektiv ressursbruk av ansatte, ved å endre overtallighetsordningen. Kommunen skal informere om relevante jobber, og tilby kompetanseheving der det er aktuelt.
- ✓ Stimulere til nytenking og innovasjon i kommunen, for å skape bedre tjenester til byens borgere og bruke kompetansen som finnes hos kommunens ansatte.
- ✓ Ta igjen vedlikeholdsetter-slepet på kommunal infrastruktur for å sikre effektiv ressursbruk.
- ✓ Jobbe for et bærekraftig og godt pensjonssystem i samarbeid med partene.

gjennom blant annet automatisk journalføring og publisering av saksdokumenter og gode søkemotorer.

- ✓ Sørge for at offentlige dokumenter publiseres på nett i fulltekst, og at flere kommunale dokumenter publiseres i format slik at de er enklere søkbare enn i dag.
- ✓ Innskrenke adgangen til, og avgiftsbelegge, kameraovervåking.
- ✓ Styrke personvernet, gjennom å stille strenge krav til lagring, bruk og videreformidling av informasjon som er innhentet elektronisk av kommunen, blant annet i journal-systemene.
- ✓ Styrke medvirkningsprosesser i arealplanleggingen for å ivareta innbyggernes ønsker og behov.

Åpenhet og demokrati

Oslo kommune oppleves dessverre fortsatt for lukket og utilgjengelig for innbyggere som ønsker innsyn og medvirkning i prosesser. Venstre vil ha mer åpenhet i kommunens arbeid, og vil styrke lokaldemokratiet og innbyggernes rett til medvirkning.

Oslo Venstre vil:

- ✓ At 16- og 17-åringer skal ha stemmerett ved kommunevalg i Oslo.
- ✓ Gjennomføre en bydelsreform som flytter mer makt, ressurser og oppgaver nærmere innbyggerne.
- ✓ Gi folk større mulighet til innsyn i kommunale prosesser,

Enig?

Bli medlem!

venstre.no/blimed

VENSTRE